

ПЕРСОНАЛІЇ

УДК 34 (477) (092)

ЖИТТЄВИЙ ШЛЯХ, НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНА ТА ГРОМАДСЬКА ДІЯЛЬНІСТЬ ВОЛОДИМИРА ГАВРИЛОВИЧА СОКУРЕНКА (ДО 100-РІЧЧЯ ВІД ДНЯ НАРОДЖЕННЯ)

І. Бойко

*Львівський національний університет імені Івана Франка,
вул. Університетська, 1, Львів, Україна, 79000,
e-mail: boyko.ist@ukr.net*

Проаналізовано життєвий шлях, науково-педагогічну та громадську діяльність Володимира Гавриловича Сокурєнка – видатного українського правознавця, доктора юридичних наук, професора, талановитого педагога Львівської правничої школи Франкового університету.

З'ясовано, що В. Г. Сокурєнко навчався у Запорізькому авіаційному технікумі та Вольському військовому авіаційному училищі, яке закінчив у 1939 р. У 1939–1946 рр. служив у радянській армії. Після закінчення у 1950 р. юридичного факультету Львівського університету пройшов шлях від аспіранта до професора, завідувача кафедри, декана юридичного факультету. Упродовж 1960–1990 рр. завідував кафедрою теорії та історії держави і права; в 1962–1968 та 1972–1977 рр. був деканом юридичного факультету Львівського державного університету імені Івана Франка. Протягом 1955–1965 рр. перебував у наукових відрядженнях у Польщі, Чехословаччині, Румунії, Австрії, Болгарії. Зі серпня 1966 до березня 1967 рр., зокрема сім місяців перебував у США, Англії та Канаді як стипендіат ООН по департаменту прав людини. У квітні-травні 1968 р. був членом у складі урядової делегації на міжнародній конференції по правах людини в Ірані упродовж одного місяця. Володів, окрім української, англійською, польською та російською мовами. В. Г. Сокурєнко відіграв важливу роль у започаткуванні на юридичному факультеті Львівського університету вивчення важливої навчальної дисципліни – Історії політичних і правових учень, яка висвітлювала і до сьогодні продовжує висвітлювати історію виникнення та розвитку теоретичних знань про політику, державу, право, тобто вивчає процес пізнання людьми явищ політики, держави і права на різних етапах історії у різних народів, починаючи з ранньої державності і сучасності.

Професор В. Г. Сокурєнко активно досліджував проблеми теорії держави і права, історії української правової та політичної думки. Він був одним із перших учених-правників у СРСР, хто почав наукові студії основ юридичної деонтології. Велику наукову дослідницьку діяльність проводив В. Г. Сокурєнко щодо розробки основних вимог до професійно-правових обов'язків юриста, аналогічно до вимог, що стосуються лікаря. У подальших наукових дослідженнях учений аналізував юридичні обов'язки, перспективи розвитку основ професійної деонтології. Крім того, правознавець розглядав медичну деонтологію з позиції юриста, права і моралі, приділивши основну увагу внутрішнім (духовним) процесам, назвавши їх «духом права». Основним напрямом наукових досліджень В. Г. Сокурєнка були проблеми теорії держави і права, історії правових та політичних учень.

Володимир Гаврилович Сокурєнко залишив по собі світлу пам'ять у серцях широкого загалу науковців, колег та вдячних учнів. 100-річний ювілей Вченого – добра нагода для

того, щоб ще раз привернути увагу до багатой наукової спадщини правознавця, яка є невід'ємною складовою золотого фонду української юридичної науки і освіти. Вона потребує вивчення, врахування та подальшого розвитку.

Ключові слова: історія політико-правових учень, юридичний факультет, наукова діяльність, право, юридична наука.

DOI: <http://dx.doi.org/10.30970/vla.2021.72.158>

28 січня 2021 р. виповнилося б 100 років від дня народження Володимира Гавриловича Сокурєнка, доктора юридичних наук, професора, видатного ученого-правознавця в галузі теорії та історії держави і права, досвідченого дослідника проблем історії політичних і правових учень, талановитого педагога Львівської правничої школи, довголітнього завідувача кафедри теорії та історії держави і права, декана юридичного факультету Львівського університету імені Івана Франка.

Володимир Гаврилович Сокурєнко народився 28 січня 1921 р. в с. Бранкованове, колишнього Цебриківського р-ну, тепер Ширяївського р-ну Одеської обл. у сім'ї робітників Гаврила й Анастасії. З автобіографії В. Г. Сокурєнка, поданої в Особовій справі, ми бачимо, що у 1927 р. батько був скерований на роботу до Запоріжжя на будівництво Дніпровської ГЕС, гідроелектростанції, розташованої на р. Дніпро [2, с. 4]. Це будівництво було розпочато у 1927 р., в межах програми індустріалізації СРСР. Перший гідроагрегат ввели в експлуатацію 10 жовтня 1932 р., а вже 1939 р. стали до ладу всі 9 гідроагрегатів станції загальною потужністю 560 тис. кВт. 8 турбін було поставлено американською компанією «Ньюпорт Ньюс», ще одна турбіна, вироблена в Радянському Союзі, була копією американської. 5 генераторів закуплено в американській компанії «General Electric», ще 4 аналогічні вироблені на Ленінградському заводі «Електросила». 17 липня 1932 р. вийшов на маршрут перший трамвай через греблю ДніпроГЕС. Він рухався по маршруту «Дніпробуд – майдан Волі». 30 вересня 1934 р. відкрито лінію греблю ДніпроГЕС на Правий берег, маршрут № 4. Рух трамвая відбувався двосторонньою однією колією, вагон трамвая відповідно мав контролера машиніста по обидві сторони, водій переходив на зупинці (їх було тільки дві). Уздовж салону було дві лави з натурального дерева. Щогодини він відправлявся від Будинку громадських організацій (зараз це міський відділ поліції) до Механічного заводу. Працював трамвай з 06:00 ранку до 01:00 години ночі. Водіями здебільшого були чоловіки, а кондукторами – жінки. Спочатку останній нічний трамвай курсував тільки після завершення циркової програми в циркушапіто в парку Металургів. Отже, батько Володимира Сокурєнка брав безпосередню участь у будівництві Дніпровської ГЕС. У 1928 р. до Запоріжжя переїхала вся сім'я Сокурєнків. Батько працював на Дніпровській ГЕС до 1941 р. [4].

У 1935 р. В. Г. Сокурєнко в Запоріжжі закінчив семикласну школу. Семирічна школа або семирічка була побутовою назвою. Фактично це була неповна середня загальноосвітня школа в УРСР і СРСР для дітей у віці 7–13 років. За системою єдиної трудової школи в УСРР (1923) Семирічними школами називали ті загальноосвітні школи, в яких діти навчалися у двох відділеннях: першому (1–4 класи) і другому (5–7 класи). У 1925–1928 рр. частину семирічних шкіл перетворено у містах на фабрично-заводські (ФЗС), на селі – на школи сільської молоді (ШСМ), пізніше на школи колгоспної молоді (ШКМ). У 1934 р. встановлено неповну середню загальну школу з 1–7 класами, і вона дістала назву семирічної школи (інші роди шкіл: початкова з 1–4 класами і середня (десятирічна) з 1–10 класами) [5].

Після закінчення школи В. Сокурєнко вступив у Запорізький авіаційний технікум, у якому провчився два курси до 1937 р. 1.10.1937 р. був зарахований курсантом 2-ї школи авіатехніків ім. Всесоюзного Ленінського комсомолу. У 1938 р. це училище було перейменовано у Вольське військово-авіаційне училище, яке закінчив 4.09.1939 р. із присвоєнням військового звання військової технік 2-го розряду. Як молодший авіатехнік В. Сокурєнко був відправлений у в/ч 8690 м. Баку, а згодом у м. Марадняни для подальшого проходження військової служби у Військово-повітряних силах СРСР. З 4.09.1939 до 16.03.1940 р. перебував на посаді молодшого авіатехніка 50 винищувального авіаполку, 60 авіабригади ЗАК ВО м. Баку. У довідці, виданій Залізнодорожним районним комісаріатом м. Львова від 04 січня 1954 р. № 3132 вказано, що В. Г. Сокурєнко дійсно проходив службу в кадрах Радянської Армії з жовтня 1937 до травня 1946 рр. У тій же довідці зазначено, що з 10.12.1941 р. до 20.09.1942 р. і з 12.07.1943 р. до 08.05.1945 р. брав участь у радянсько-німецькій війні, зокрема в другому винищувальному авіаційному корпусі Резерву Верховного Головного командування Радянської Армії. У 1943 р. вступив у КПРС. Був нагороджений орденом «Вітчизняної війни I ступеня» й орденом «Червона Зірка» (1943 р.) та 9 медалями «За бойові заслуги» в період радянсько-німецької війни [2, с. 18].

З початком радянсько-німецької війни сім'я Сокурєнків, як і багато інших сімей, була евакуйована до міста Каменська-Уральського Свердловської області, де батько працював на одному з металургійних підприємств. Після закінчення війни сім'я Сокурєнків переїхала до Львова. У 1946 р. В. Г. Сокурєнко вступив на юридичний факультет Львівського державного університету імені Івана Франка, який закінчив з відзнакою у 1950 р. і вступив в аспірантуру Львівського держуніверситету на кафедрі теорії та історії держави і права. В. Г. Сокурєнко успішно склав кандидатські іспити і 25 грудня 1953 р. у Москві в Інституті права СРСР захистив кандидатську дисертацію на тему: «Соціалістична правосвідомість і її взаємовідносини з радянським правом». Науковим керівником кандидатської дисертації В. Г. Сокурєнка була Н. П. Карієва. Вища атестаційна комісія Міністерства культури СРСР своїм рішенням від 31 березня 1954 р. В. Г. Сокурєнку присвоїла науковий ступінь кандидата юридичних наук. Тут варто пояснити про місце захисту кандидатської дисертації В. Г. Сокурєнком. Як відомо, Інститут держави і права СРСР веде свою історію з 1925 р., коли згідно з постановою Президії ВЦВК від 25.03.1925 р. при Комуністичній академії було створено Інститут радянського будівництва. У 1936 р. Інститут увійшов у систему АН СРСР, а в 1938 р. був реорганізований в Інститут права АН СРСР. У 1941–1943 рр. перебував у евакуації в Ташкенті. У 1960–1991 рр. називався Інститутом держави і права АН СРСР. В Україні діє Інститут держави і права ім. В. М. Корецького НАН України – провідна науково-дослідна установа в Україні юридичного профілю, заснована у 1949 р.

Ще будучи аспірантом, В. Г. Сокурєнко читав курс історії політичних вчень, проводив спецсеминари з теорії держави і права. Після закінчення аспірантури і захисту дисертації, з 01.10.1953 р. був зарахований старшим викладачем, а потім доцентом кафедри теорії та історії держави і права юридичного факультету Львівського державного університету імені Івана Франка.

Рішенням ВАК Міністерства Вищої освіти СРСР від 18 грудня 1957 р. В. Г. Сокурєнку було присуджено вчене звання доцента кафедри теорії та історії держави і права.

Окрім того, В. Г. Сокурєнко брав активну участь у громадському житті. Упродовж 1947–1951 рр. був членом партійного бюро парторганізації ЛДУ, працюю-

вав головою профкому Університету, з 1955 до 1957 рр. був секретарем парткому Університету. Читав лекції для населення Львівської області. З лекціями їздив до м. Турки, Червонограда, Яворова. Виступав з доповідями перед керівниками, партійними, радянськими працівниками та керівниками господарських підприємств. Керував філософським семінаром на юридичному факультеті. Був депутатом Львівської міської ради народних депутатів у 1955–1957 рр. та 1975–1978 рр.

У грудні 1967 р. захистив докторську дисертацію на тему: «Розвиток прогресивної політичної думки на Україні (до початку ХХ ст.)». Захист докторської дисертації затверджено ВАКом 14 червня 1968 р. Присвоєно звання професора рішенням ВАКу від 3 липня 1968 р.

Упродовж 1960–1990 рр. завідував кафедрою теорії та історії держави і права; в 1962–1968 та 1972–1977 рр. був деканом юридичного факультету Львівського державного університету імені Івана Франка [7, с. 113, 122, 123]. У зв'язку з критикою виданої літератури 10.09.1977 р. В. Г. Сокурєнко написав заяву, у якій просив звільнити його з посади декана юридичного факультету у зв'язку з погіршенням стану здоров'я. Упродовж 1955–1965 рр. перебував у наукових відрядженнях у Польщі, Чехословаччині, Румунії, Австрії, Болгарії. Зі серпня 1966 до березня 1967 рр., зокрема сім місяців перебував у США, Англії та Канаді як стипендіат ООН по департаменту прав людини. У квітні-травні 1968 р. був членом у складі урядової делегації на міжнародній конференції по правах людини в Ірані упродовж одного місяця. Володів, окрім української, англійською, польською та російською мовами. В. Г. Сокурєнко відіграв важливу роль у започаткуванні на юридичному факультеті Львівського університету вивчення важливої навчальної дисципліни – Історії політичних і правових учень, яка вивчала і до сьогодні продовжує вивчати історію виникнення та розвитку теоретичних знань про політику, державу, право, тобто вивчає процес пізнання людьми явищ політики, держави і права на різних етапах історії у різних народів, починаючи з ранньої державності і сучасності. Предметом історії політичних і правових учень є держава, право й політика в їхньому ідеологічному відображенні у формі учень, теорій, ідей, поглядів. Конкретними виразниками політичних, державно-правових учень, теорій, ідей, поглядів є певні особи – філософи, юристи, політичні та державні діячі. Серцевиною історії політичних і правових учень є вчення, основоположниками і творцями яких є мислителі – особи, які зафіксували своє ставлення до держави, права й політики у формі вчення, теорії – цілісної системи поглядів зі стійкими, логічними зв'язками [6, с. 734]. Об'єктом вивчення цього напрямку є наукові погляди (доктрини) на феномен і природу держави і права за весь історичний період. Ця навчальна дисципліна стала окремим предметом в університетській дидактиці, яку викладали на юридичному факультеті на кафедрі теорії та історії держави і права, а з 2008 р на кафедрі історії держави, права та політико-правових учень юридичного факультету Львівського національного університету імені Івана Франка [3, с. 81].

Професор В. Г. Сокурєнко активно досліджував проблеми теорії держави і права, історії української правової та політичної думки. Він був одним із перших учених-правників в СРСР, хто почав наукові дослідження основ юридичної деонтології. Велику наукову дослідницьку діяльність проводив В. Г. Сокурєнко щодо розробки основних вимог до професійно-правових обов'язків юриста, аналогічно до вимог, що стосуються лікаря. У подальших наукових дослідженнях учений аналізував юридичні обов'язки, перспективи розвитку основ професійної деонтології. Крім того, правознавець розглядав медичну деонтологію з позиції юриста, права і моралі,

приділивши основну увагу внутрішнім (духовним) процесам, назвавши їх «духом права». Основним напрямом наукових досліджень В. Г. Сокурєнка були проблеми теорії держави і права, історії правових та політичних учень. До основних наукових праць професора В. Г. Сокурєнка належать: «Основні напрямки в розвитку прогресивної державно-правової думки на Україні: 16–19 ст.» (1958) (рос.), «Демократичні вчення про державу і право на Україні в другій половині XIX століття (М. Драгоманов, С. Подолинський, А. Терлецький)» (1966), «Право. Свобода. Рівність» (1981, у співавторстві) (рос.), «Державно-правові погляди Івана Франка» (1966), «Суспільно-політичні погляди Т. Г. Шевченка (До 170-річчя з дня народження)» (1984) (рос.); «Політичні та правові погляди Івана Франка (До 130-річчя з дня народження)» (1986) (рос.) та ін. [1, с. 540].

Помер В. Г. Сокурєнка 22 листопада 1994 р. і похований на Голосківському кладовищі у м. Львові.

28 січня 2021 р. з ініціативи кафедри історії держави, права та політико-правових учень юридичного факультету Львівського національного університету імені Івана Франка та з підтримки Міжнародної асоціації істориків права, відділу історико-правових досліджень Інституту держави і права імені В. М. Корецького відбувалася Всеукраїнська наукова конференція на тему: «Наукова та громадська діяльність професора Володимира Гавриловича Сокурєнка: до 100-річчя від дня народження вченого та з нагоди 360-ліття Львівського національного університету імені Івана Франка». Конференція проводилася в межах циклу щомісячних наукових заходів Міжнародної асоціації істориків права за підтримки Комісії історії українського права при Президії НАН України і відповідно до планової наукової тематики відділу історико-правових досліджень Інституту держави і права імені В. М. Корецького НАН України та кафедри історії держави, права та політико-правових учень юридичного факультету Львівського національного університету імені Івана Франка. Робота конференції відбувалася у 4 панелях: 1. Спогади колег і учнів як джерела наукової біографії професора В. Г. Сокурєнка; 2. Життєвий і творчий шлях професора В. Г. Сокурєнка мовою документів; 3. Теоретико-правові, наукознавчі та педагогічні аспекти творчості В. Г. Сокурєнка; 4. Державно-правова думка України в науковій спадщині В. Г. Сокурєнка. Про професора В. Г. Сокурєнка як учня і колегу в свої виступах згадували професори юридичного факультету, зокрема: Б. Й. Тищик, В. Т. Нор, П. М. Рабінович, З. В. Ромовська, В. М. Косович, В. П. Кіселичник, М. М. Кобилецький, О. С. Яворська. Про життєвий і творчий шлях професора В. Г. Сокурєнка мовою документів з доповідями виступили професор І. Й. Бойко, професор І. Б. Усенко, доцент П. В. Рекотов, старший науковий співробітник А. Ю. Іванова. Про теоретико-правові, наукознавчі та педагогічні аспекти творчості В. Г. Сокурєнка зазначили у своїх доповідях професорка Н. М. Крестовська, доцентка О. В. Липитчук, старший науковий співробітник Т. І. Бондарук, доцентка Н. В. Єфремова. Про державно-правову думку України в науковій спадщині В. Г. Сокурєнка виступили доцент А. Ф. Коваль, старший науковий співробітник І. В. Музика, доцентка Л. Е. Шевчук, доцентка Х. М. Моряк-Протопопова. У роботі конференції взяло участь понад 40 учасників, які відзначили значний внесок професора В. Г. Сокурєнка для розвитку юридичної науки та освіти України.

Володимир Гаврилович Сокурєнка залишив по собі світлу пам'ять у серцях широкого загалу науковців, колег та вдячних учнів. 100-річний ювілей Ученого – добра нагода для того, щоб ще раз привернути увагу до багатой наукової спадщини правознавця, яка є невід'ємною складовою золотого фонду української юридичної науки і освіти. Вона потребує вивчення, врахування та подальшого розвитку.

Список використаних джерел

1. Андрусак Т. Г. Юридична енциклопедія: [у 6 т.]. / ред. Ю. С. Шемшученко [та ін.]. Київ: Українська енциклопедія ім. М. П. Бажана, 2003. Т. 5: Сокуренько Володимир Гаврилович. С. 540.
2. Архів Львівського національного університету імені Івана Франка. Ф. Р-119. Оп. 3/ос, Спр. 2949. Арк. 4, 18.
3. Бойко І. Й. Становлення політології як важливої навчальної дисципліни на юридичному факультеті Львівського національного університету імені Івана Франка // Вісник Львівського університету. Серія юридична. 2020. № 70. С. 81.
4. Дніпровська ГЕС. URL: https://uk.wikipedia.org/wiki/Дніпровська_ГЕС. [in Ukrainian].
5. Семирічна школа. URL: https://uk.wikipedia.org/wiki/Семирічна_школа.
6. Скакун О. Ф. Юридична енциклопедія: [у 6 т.]. / ред. Ю. С. Шемшученко [та ін.] / Київ: Українська енциклопедія ім. М. П. Бажана, 1998. Т. 2: Історія політичних і правових вчень. С. 734 с.
7. Юридичний факультет Львівського національного університету імені Івана Франка (1661–2016): монографія / за заг. ред. професорів В. М. Бурдіна, В. Т. Нора та І. Й. Бойка. Львів. нац. ун-т ім. І. Франка, 2016. С. 113, 122–123.

References

1. Andrusiak, T. (2003). Sokurenko Volodymyr Havrylovych. Shemshuchenko, Y. (Ed.). *Yurydychna entsyklopediia*: [u 6 t.]. Kyiv, Ukraine: Ukrainska entsyklopediia im. M. P. Bazhana. [in Ukrainian], 5, 540.
2. *Arkhiv Lvivskoho natsionalnoho universytetu imeni Ivana Franka*. Stock. P-119. List. 3/os, Case. 2949. P. 4, 18 [in Ukrainian].
3. Boiko, I. (2020). Stanovlennia politolohii yak vazhlyvoi navchalnoi dystsypliny na yurydychnomu fakulteti Lvivskoho natsionalnoho universytetu imeni Ivana Franka. *Visnyk Lvivskoho Universytetu. Seriiia Yurydychna*, 70, 75–87. <http://dx.doi.org/10.30970/vla.-2020.70.075> [in Ukrainian].
4. *Dniprovskia HES*. (n.d.). Retrieved March 02, 2021, from https://uk.wikipedia.org/wiki/Дніпровська_ГЕС [in Ukrainian].
5. *Semyrichna shkola*. (n.d.). Retrieved March 02, 2021, from https://uk.wikipedia.org/wiki/Семирічна_школа [in Ukrainian].
6. Skakun, O. (1998). Istoriia politychnykh i pravovykh vchen. In Shemshuchenko, Y. (Ed.). *Yurydychna entsyklopediia*: [u 6 t.] Kyiv, Ukraine: Ukrainska entsyklopediia im. M. P. Bazhana. [in Ukrainian], 2, 734.
7. Burdin, V., Nor, V., & Boiko, I. (Eds.). (2016). *Yurydychnyi fakultet Lvivskoho natsionalnoho universytetu imeni Ivana Franka (1661–2016): monohrafiia*. Lviv, Ukraine: Ivan Franko National University of Lviv., 113, 122–123 [in Ukrainian].

**LIFE PATH, SCIENTIFIC-PEDAGOGICAL
AND PUBLIC ACTIVITY OF VOLODYMYR SOKURENKO
(TO THE 100TH ANNIVERSARY OF HIS BIRTH)**

I. Boiko

*Ivan Franko National University of Lviv,
1, Universytetska Str., Lviv, Ukraine, 79000,
e-mail: boyko.ist@ukr.net*

The life path, scientific-pedagogical and public activity of Volodymyr Sokurenko – a prominent Ukrainian jurist, doctor of law, professor, talented teacher of the Lviv Law School of Franko University are analyzed.

It is found out that after graduating from a seven-year school in Zaporizhia, V. Sokurenko entered the Zaporizhia Aviation Technical School, where he studied two courses until 1937. 1/10/1937 he was enrolled as a cadet of the 2nd school of aircraft technicians named after All-Union Lenin Komsomol. In 1938, this school was renamed the Volga Military Aviation School, which he graduated on September 4, 1939 with the military rank of military technician of the 2nd category. As a junior aircraft technician, V. Sokurenko was sent to the military unit no. 8690 in Baku, and later to Maradnyany for further military service in the USSR Air Force. From September 4, 1939 to March 16, 1940, he was a junior aircraft technician of the 50th Fighter Regiment, 60th Air Brigade of the ZAK VO in Baku. The certificate issued by the Railway District Commissariat of Lviv on January 4, 1954 no. 3132 states that V. Sokurenko actually served in the staff of the Soviet Army from October 1937 to May 1946. The same certificate states that from 10/12/1941 to 20/09/1942 and from 12/07/1943 to 08/03/1945, he took part in the Soviet-German war, in particular in the second fighter aviation corps of the Reserve of the Supreme Command of the Soviet Army. In 1943 he joined the CPSU. He was awarded the Order of the Patriotic War of the 1st degree and the Order of the Red Star (1943) as well as 9 medals «For Merit in Battle» during the Soviet-German war.

With the start of the Soviet-German war, the Sokurenko family, like many other families, was evacuated to the town of Kamensk-Uralsky in the Sverdlovsk region, where their father worked at a metallurgical plant. After the war, the Sokurenko family moved to Lviv. In 1946, V. Sokurenko entered the Faculty of Law of the Ivan Franko Lviv State University, graduating with honors in 1950, and entered the graduate school of the Lviv State University at the Department of Theory and History of State and Law. V. Sokurenko successfully passed the candidate examinations and on December 25, 1953 in Moscow at the Institute of Law of the USSR he defended his thesis on the topic: «Socialist legal consciousness and its relationship with Soviet law». The supervisor of V. Sokurenko's candidate's thesis was N. Karieva. The Higher Attestation Commission of the Ministry of Culture of the USSR, by its decision of March 31, 1954, awarded V. Sokurenko the degree of Candidate of Law. In addition, it is necessary to explain the place of defense of the candidate's thesis by V. Sokurenko. As it is known, the Institute of State and Law of the USSR has its history since 1925, when, in accordance with the resolution of the Presidium of the Central Executive Committee of March 25, 1925, the Institute of Soviet Construction was established at the Communist Academy. In 1936, the Institute became part of the USSR Academy of Sciences, and in 1938 it was reorganized into the Institute of Law of the USSR Academy of Sciences. In 1941–1943 it was evacuated to Tashkent. In 1960–1991 it was called the Institute of State and Law of the USSR Academy of Sciences. In Ukraine, there is the Institute of State and Law named after V. Koretsky of the NAS of Ukraine – a leading research institution in Ukraine of legal profile, founded in 1949.

It is noted that, as a graduate student, V. Sokurenko read a course on the history of political doctrines, conducted special seminars on the theory of state and law. After graduating from graduate school and defending his thesis, from October 1, 1953 he was enrolled as a senior lecturer and then associate professor at the Department of Theory and History of State and Law at the Faculty of Law of the Lviv State University named after Ivan Franko.

By the decision of the Higher Attestation Commission of the Ministry of Higher Education of the USSR of December 18, 1957, V. Sokurenko was awarded the academic title of associate professor of the «Department of Theory and History of State and Law».

V. Sokurenko took an active part in public life. During 1947-1951 he was a member of the party bureau of the party organization of LSU, worked as a chairman of the trade union committee of the university, from 1955 to 1957 he was a secretary of the party committee of the university. He delivered lectures for the population of Lviv region. Particularly, he lectured in Turka, Chervonohrad, and Yavoriv. He made reports to the party leaders, Soviet workers as well as business leaders. He led a philosophical seminar at the Faculty of Law. He was a deputy of the Lviv City Council of People's Deputies in 1955-1957 and 1975-1978.

In December 1967, he defended his doctoral thesis on the topic: «Development of progressive political thought in Ukraine (until the early twentieth century)». The defense of the doctoral thesis was approved by the Higher Attestation Commission on June 14, 1968.

During 1960-1990 he headed the Department of Theory and History of State and Law; in 1962-68 and 1972-77 he was the dean of the Law Faculty of the Ivan Franko Lviv State University. In connection with the criticism of the published literature, on September 10, 1977, V. Sokurenko wrote a statement requesting his dismissal from the post of Dean of the Faculty of Law due to deteriorating health. During 1955-1965 he was on research trips to Poland, Czechoslovakia, Romania, Austria, and Bulgaria. From August 1966 to March 1967, in particular, he spent seven months in the United States, England and Canada as a UN Fellow in the Department of Human Rights. From April to May 1968, he was a member of the government delegation to the International Conference on Human Rights in Iran for one month. He spoke, in addition to Ukrainian, English, Polish and Russian. V. Sokurenko played an important role in initiating the study of an important discipline at the Faculty of Law of the Lviv University – History of Political and Legal Studies, which has been studying the history of the emergence and development of theoretical knowledge about politics, state, law, ie the process of cognition by people of the phenomena of politics, state and law at different stages of history in different nations, from early statehood and modernity.

Professor V. Sokurenko actively researched the problems of the theory of state and law, the history of Ukrainian legal and political thought. He was one of the first legal scholars in the USSR to begin research on the basics of legal deontology. V. Sokurenko conducted extensive research on the development of basic requirements for the professional and legal responsibilities of a lawyer, similar to the requirements for a doctor. In further research, the scholar analyzed the legal responsibilities, prospects for the development of the basics of professional deontology. In addition, he considered medical deontology from the standpoint of a lawyer, law and morality, focusing on internal (spiritual) processes, calling them «the spirit of law.» The main direction of V. Sokurenko's research was the problems of the theory of state and law, the history of legal and political studies. The main scientific works of professor V. Sokurenko include: «The main directions in the development of progressive state and legal thought in Ukraine: 16th – 19th centuries» (1958) (Russian), «Democratic doctrines about the state and law in Ukraine in the second half of the 19th century (M. Drahomanov, S. Podolynskyi, A. Terletskyi)» (1966), «Law. Freedom. Equality» (1981, co-authored) (in Russian), «State and legal views of Ivan Franko» (1966), «Socio-political views of Taras Shevchenko (to

the 170th anniversary of his birth)» (1984); «Political and legal views of Ivan Franko (to the 130th anniversary of his birth)» (1986) (in Russian) and others.

V. Sokurenko died on November 22, 1994 and was buried in Holoskivskyi Cemetery in Lviv

Volodymyr Sokurenko left a bright memory in the hearts of a wide range of scholars, colleagues and grateful students. The 100th anniversary of the Scholar is a splendid opportunity to once again draw attention to the rich scientific heritage of the lawyer, which is an integral part of the golden fund of Ukrainian legal science and education. It needs to be studied, taken into account and further developed.

Keywords: history of political and legal studies, law faculty, scientific activity, law, jurisprudence.

*Стаття: надійшла до редакції 23.03.2021
прийнята до друку 18.05.2021*